

Onderwerp Standplaatsenbeleid	
Nummer	2019/236298
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	4.2 Economie, toerisme en cultuur
Afdeling	ECDW
Auteur	Gansewinkel, I. van
Telefoonnummer	023-5114824
Email	ivangansewinkel@haarlem.nl
Kernboodschap	Het standplaatsenbeleid uit 2010 moet geactualiseerd worden vanwege veranderde Europese regelgeving en de landelijke dienstenwet. Hierin is bepaald dat vergunningen voor onbepaalde tijd voor standplaatsen niet meer zijn toegestaan. Deze verandering in de wetgeving heeft gevolgen voor een aantal standplaatshouders in Haarlem, wiens vergunning voor onbepaalde tijd nu omgezet moet worden naar bepaalde tijd. Na overleg met de standplaatshouders en hun belangenvereniging heeft het college besloten tot een overgangperiode van tien jaar. Na de overgangperiode zal de maximum periode voor een standplaats in Haarlem telkens tien jaar zijn, tweemaal het landelijk gemiddelde. Het college verzacht verder in het geactualiseerde beleid de eisen omtrent mobiliteit van een standplaats. Tenslotte wordt het systeem van loting bij een vrijgekomen plaats vervangen door een systeem van selectie. Door te selecteren op ondermeer verschijningsvorm, branche, innovatie en duurzaamheid wordt het mogelijk om ook in de toekomst de hoogste kwaliteit te behouden op de Haarlemse standplaatsen.
Behandelveorstel voor commissie	Op verzoek heeft het college een informatienota over het proces van het standplaatsenbeleid ingebracht in de commissie Ontwikkeling van 6 december 2018. Hier was behoefte aan omdat er vragen kwamen over specifieke standplaatsen en over het beleid in het algemeen. In lijn met deze informatienota, stuurt het college nu dit besluit en concept standplaatsenbeleid (zie bijlage 1) ter bespreking naar de commissie Ontwikkeling van 9 mei 2019. De bespreking in de commissie is bedoeld om vast te stellen dat het collegebesluit kan worden vrijgegeven voor inspraak.
Relevante eerdere besluiten	- Het collegebesluit standplaatsenbeleid 2010 (2010/25715) in college 16 februari 2010. - De informatienota proces standplaatsenbeleid (2018/746293) in de commissie Ontwikkeling van 6 december 2018.

Besluit College d.d. 23 april 2019	Het college van burgemeester en wethouders, Besluit: 1. Het concept standplaatsenbeleid 2019 vast te stellen en vrij te geven voor inspraak, tenzij bespreking in de commissie Ontwikkeling aanleiding geeft om het voorgenomen beleid te wijzigen. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

Op 16 februari 2010 heeft het college het standplaatsenbeleid vastgesteld. In dat beleid is een overgangstermijn van 10 jaar opgenomen ten aanzien van de eis dat alle standplaatsen mobiel moet zijn. Die termijn loopt begin 2020 af. Daarnaast geldt de Europese Dienstenrichtlijn die aangeeft dat standplaatsvergunningen voor onbepaalde tijd, waar Haarlem er momenteel veel van heeft, niet meer mogelijk zijn omdat deze worden aangemerkt als schaarse vergunningen. In het nieuwe beleid worden deze omgezet in vergunningen met een bepaalde duur van 10 jaar. Deze relatief lange termijn achten wij redelijk en biedt de standplaatshouders nog de kans om te investeren in een kraam en echt iets op te bouwen. De gemeente denkt dat dit nodig is om kwaliteit in de openbare ruimte te behouden. Daarnaast biedt een termijn van 10 jaar nog voldoende ruimte voor nieuwe toetreders. Voor standplaatshouders met een vergunning voor onbepaalde tijd vindt pas mededinging plaats na aflopen of beëindigen van de eerste vergunning in de overgangsperiode van 10 jaar. Daarnaast is de mobiliteitseis opnieuw bekeken. Het dagelijks verplaatsen is in de praktijk niet haalbaar en wenselijk en komt te vervallen. Van de kramen wordt wel verwacht dat ze binnen 24 uur verplaatsbaar zijn aangezien standplaatsen onder ambulante handel vallen. Zodra een standplaats vrijkomt, voert de gemeente een locatietoets uit en wordt bepaald of we de standplaats willen behouden. Zo kan beter worden ingespeeld op de meest actuele situatie/ontwikkelingen op de desbetreffende plek.

2. Besluitpunten college

Het college besluit:

1. Het concept standplaatsenbeleid 2019 vast te stellen en vrij te geven voor inspraak, tenzij bespreking in de commissie Ontwikkeling aanleiding geeft om het voorgenomen beleid te wijzigen.

3. Beoogd resultaat

Een standplaatsenbeleid dat voldoet aan de (Europese) wet- en regelgeving voor een eerlijke verdeling van standplaatsen, een oplossing biedt voor het voldoen aan de mobiliteitseis en bijdraagt aan het versterken van de lokale economie, het voorzieningenniveau van de consument en een aantrekkelijk en levendig straatbeeld.

4. Argumenten

1. *Het beleid sluit aan op het bestaande beleid, wet- en regelgeving*

In programma 4 van de Programmabegroting 2019-2023 en in het Duurzaamheidsprogramma 2015-2019 is opgenomen dat Haarlem de ambitie heeft om een duurzame stad te worden. Dat is een stad waarin het voor huidige en toekomstige burgers goed leven en werken is en waarin duurzame ontwikkeling een structureel uitgangspunt is voor keuzen en beleid voor het stadsbestuur, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Daarnaast staat in de Detailhandelsvisie Haarlem Winkelstad dat we een goede balans moeten houden tussen het aantal winkels en het aantal standplaatsen. Tot slot sluit het voorgestelde standplaatsenbeleid aan op de verdeling van schaarse vergunningen zoals bedoeld in de Europese Dienstenrichtlijn en de Dienstenwet.

2. *Het beleid vormt een evenwichtige balans tussen de verschillende betrokken belangen*

In het beleid zijn zowel de belangen van de huidige als de potentiële standplaatshouders meegenomen. Daarnaast is gekeken naar de winkeliers, consumenten en buurtbewoners. Er is rekening gehouden met de toenemende druk op de ruimte, maar ook op de toegevoegde waarde die standplaatsen vaak hebben op het winkelaanbod, de sociale functie die ze vervullen in de buurt en de levendigheid die ze de stad brengen.

3. *Het beleid bevat algemene en duidelijke regels*

Alle individuele standplaatsen zijn onderzocht en gecategoriseerd. Ondanks de grote diversiteit aan standplaatsen, is getracht zoveel mogelijk te komen tot algemene en duidelijke regels. Hierdoor weten (potentiële) standplaatshouders, vergunningverleners en handhavers beter wat de kaders zijn. Ook kan met dit beleid in voldoende mate worden ingespeeld op nieuwe nu nog onvoorziene situaties.

4. *Het maximum toegestane aantal standplaatsen kan worden bijgesteld*

Het beleid gaat uit van het huidige aantal standplaatsen dat in gebruik is en neemt dat als maximum. Hier wordt op ingezet omdat de claim op de openbare ruimte in de loop van de jaren steeds groter is geworden. Aanpassingen in de aantallen standplaatsen en de standplaatslocaties zijn via een mandaatbesluit door te voeren.

5. *Het beleid richt zich op 'echte' standplaatsen*

Uitsluitend standplaatsen die voldoen aan de definitie van standplaats in de APV, vallen onder dit beleid. Dit betekent dat kiosken en verkoopvoorzieningen waarvoor een omgevingsvergunning is verleend, niet als standplaatslocatie binnen dit beleid zijn opgenomen. Standplaatsen op particulier terrein vallen wel onder het standplaatsenbeleid maar niet onder het maximumstelsel en de mededinging.

6. *Het beleid sluit aan op de Haarlemse situatie*

Standplaatsvergunningen voor onbepaalde tijd, waar Haarlem er momenteel veel van heeft, zijn niet meer mogelijk omdat deze worden aangemerkt als schaarse vergunningen. In het nieuwe beleid worden deze omgezet in vergunningen met een bepaalde duur van 10 jaar. Deze relatief lange termijn achten wij redelijk en biedt de standplaatshouders nog de kans om te investeren in een kraam en echt iets op te bouwen. De gemeente denkt dat dit nodig is om kwaliteit in de openbare ruimte te behouden. Daarnaast biedt een termijn van 10 jaar nog voldoende ruimte voor nieuwe toetreders. Voor standplaatshouders met een vergunning voor onbepaalde tijd vindt pas mededinging plaats na aflopen of beëindigen van de eerste vergunning in de overgangsperiode van 10 jaar. Daarnaast is de mobiliteitseis opnieuw bekeken. Het dagelijks verplaatsen is in de praktijk niet haalbaar en wenselijk en komt te vervallen. Van de kramen wordt wel verwacht dat ze binnen 24 uur verplaatsbaar zijn aangezien standplaatsen onder ambulante handel vallen. Zodra een standplaats vrijkomt, voert de gemeente een locatietoets uit en wordt bepaald of we de standplaats willen behouden. Zo kan beter worden ingespeeld op de meest actuele situatie/ontwikkelingen op de desbetreffende plek.

7. *Diverse betrokkenen zijn meegenomen bij de totstandkoming van het beleid*

Om een goed beeld te krijgen van de wensen en behoeften voor het beleid, is op 16 januari 2019 een inloopavond voor standplaatshouders georganiseerd. Daarnaast zijn er enkele afspraken geweest met de Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel (CVAH) en heeft de belangenvereniging meegelezen met het concept standplaatsenbeleid. Er is meerdere malen telefonisch overleg gevoerd met individuele standplaatshouders en een centrale woordvoerder. In het beleid is getracht zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van de standplaatshouders als het gaat om de vergunningsduur, de invoering van een selectie in plaats van loting, het niet direct toepassen van mededinging en het niet invoeren van dagelijkse verplaatsing. Door de zienswijze van 6 weken bestaat nog voldoende gelegenheid tot inspraak.

8. *Dit beleid heeft geen financiële consequenties*

Het beleid leidt niet tot een wijziging in baten of lasten.

5. Risico's en kanttekeningen

1. *De (Europese) regels die van toepassing zijn op standplaatsvergunningen lijken ruimte te bieden voor interpretatie*

Op diverse punten lijkt de Europese Dienstenrichtlijn ruimte te bieden voor interpretatie. Die ruimte is benut om zoveel mogelijk in te spelen op de geïnventariseerde wensen en behoeften van de huidige standplaatshouders en de functie die standplaatsen hebben in de Haarlemse samenleving. Om die reden is gekozen voor een overgangstermijn en vergunningsperiode van 10 jaar.

2. *Een vergunningsduur van meer dan 5 jaar heeft financiële en juridische risico's*

Er zijn voor de gemeente financiële en juridische risico's als wordt gekozen voor een standaardtermijn van 10 jaar, behoudens de gevallen dat het gemotiveerd kan worden door de afschrijvingstermijn van de gedane investeringen. De uitkomst van inmiddels gevoerde juridische procedures is dat de rechter deze termijn in beginsel als lang aanmerkt, gelet op de gemeente berustende zorgplicht van het bieden van mededingingsruimte.

3. *De standplaatshouders die nu een vergunning voor onbepaalde tijd hebben, kunnen bezwaren hebben tegen deze beleidswijziging*

De vergunningen voor onbepaalde tijd worden omgezet naar vergunningen voor een periode van 10 jaar. Onder deze categorie vergunninghouders zou veel weerstand kunnen bestaan tegen deze omzetting. Mogelijk gaan ze proberen om alsnog een omgevingsvergunning te krijgen zodat ze worden aangemerkt als kiosk. Binnen het gegeven dat deze omzetting naar bepaalde tijd onontkoombaar is, is gezocht naar een zo maximaal mogelijke overgangstermijn. Pas na afloop van die termijn, komt de standplaats voor mededinging in aanmerking. Verder wordt het lotingssysteem vervangen door een selectie waardoor goede plannen meer kans maken op een vergunning.

4. *De mobiliteitseis die in dit beleid wordt gehanteerd, wijkt af van de algemene mobiliteitseis voor standplaatsen*

Het dagelijks kunnen verplaatsen van de standplaats vormt één van de belangrijkste kenmerken van een standplaats. Aan die eis kan om uiteenlopende redenen niet worden voldaan. Daarom is gezocht naar een oplossing die recht doet aan de lokale situatie.

5. *Een selectie i.p.v. loting kan leiden tot meer bezwaren*

In het oude beleid was een loting van toepassing bij de toekenning van standplaatsvergunningen. Omdat het met een loting nauwelijks mogelijk is om te sturen op kwaliteit, is in het nieuwe beleid gekozen voor een selectie. Omdat het een beoordeling betreft, is er meer kans dat potentiële standplaatshouders bezwaar gaan indienen tegen de uitkomst van de selectie. Dit kan gevolgen hebben voor de benodigde ambtelijke capaciteit.

6. Er wordt beperkt toezicht gehouden op de standplaatsen

Haarlem kent een grote diversiteit in de wijze waarop de standplaatsen worden ingenomen. Het gaat daarbij vaak om situaties die al (tientallen) jaren bestaan, ondanks dat die situatie strikt genomen in strijd is met het beleid. Bij het bepalen van het handhavingsbeleid zal afgewogen moeten worden of en in welke mate het toezicht kan worden opgevoerd. Indien de prioriteit hier niet ligt qua handhaving, is het lastig om meer één lijn te krijgen op het gebied van standplaatsen.

6. Uitvoering

Het nieuwe standplaatsenbeleid wordt na bespreking in de commissie Ontwikkeling op 9 mei 2019 gedurende zes weken ter inzage gelegd zodat zienswijzen kunnen worden ingediend. De standplaatshouders en de CVAH worden hierover geïnformeerd. Alle inspraakreacties worden verwerkt in een nota van zienswijze met daarin alle antwoorden. Het standplaatsenbeleid wordt op basis daarvan verder aangescherpt en opnieuw voor besluitvorming voorgelegd aan het college. Vervolgens gaat deze nog ter informatie naar de commissie Ontwikkeling. Naar verwachting kan het beleid op 1 oktober 2019 in werking treden.

7. Bijlagen

1. Concept standplaatsenbeleid 2019